

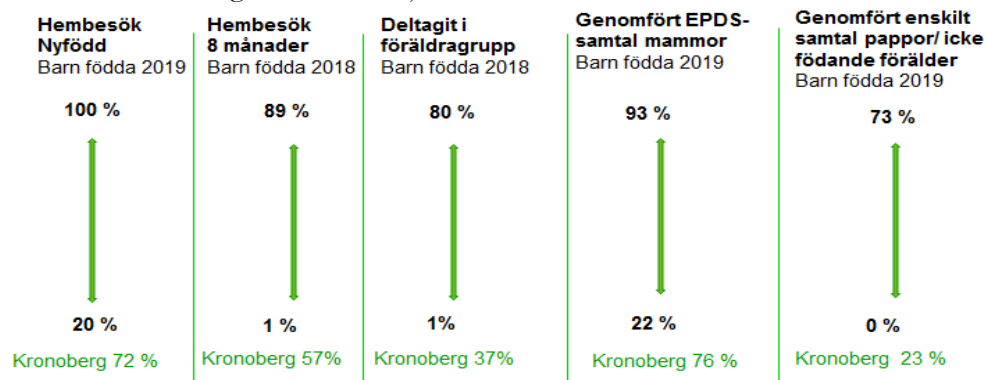
Barnbokslut 2019

Barnbokslutet följer upp Region Kronobergs ansvar för att omsätta barnets rättigheter i barnkonventionen och följer upplägget i 'Policyn för lika möjligheter och rättigheter inom en hållbar Region Kronoberg', som är vårt högst beslutande dokument.

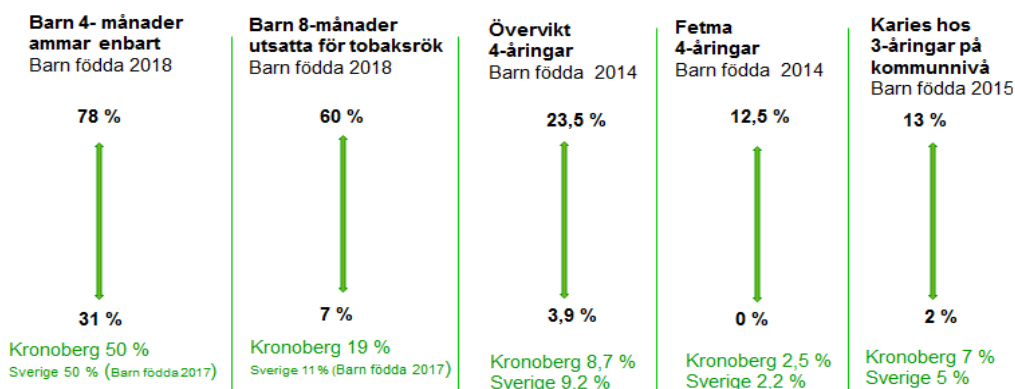
1.1 Likvärdiga villkor och förbud mot diskriminering

Region Kronobergs värdegrund utgår från respekt för människan. Vi arbetar för allas lika värde, jämställdhet, jämlikhet och förbud mot diskriminering.

- Rätten till likvärdiga villkor för bästa uppnåeliga hälsa: Barn- och ungdomshabiliteringen har uppmärksammat att barn i västra länsdelen inte har fått samma omfattning och kvalitet på insatser som barn i östra länsdelen. En omfördelning av resurser har därför genomförts i syfte att kunna erbjuda likvärdig vård i länet till alla barn med funktionsnedsättning.
- Rätten till likvärdiga villkor för barns uppväxt och utveckling: Barnhälsovårdens insatser ska bidra till en jämlik hälsa och behöver utgå från barnets och familjens behov. Det får inte vara beroende av vilken barnvårdscentral föräldrarna valt. För att kontinuerligt följa barnhälsovårdens arbete har en applikation tagits fram som belyser skillnader på verksamhetsnivå kring hur olika barnvårdscentraler i Kronoberg följer det nationella barnhälsovårdsprogrammet. Staplarna indikerar den lägsta och högsta andelen barn som erbjuds insatsen på en barnvårdscentral i länet. Siffrorna i grönt visar hur stor andel av barnen i Kronobergs län som erbjuds insatsen totalt.

- Det finns även skillnader i barns hälsa och jämlika förutsättningar. Nedan redovisas faktorer som påverkar barnets hälsa i åldrarna 0-4 år där staplarna indikerar den lägsta och högsta andelen barn inom varje kategori på barnvårdscentralnivå. Siffrorna i grönt visar på andel av barnen i Kronobergs län jämfört med riksgenomsnittet i Sverige.

1.2 Barnanpassad information och barnets delaktighet

Barn har rätt att vara informerad om, och delaktiga i, frågor som berör deras liv, samt rätt till information som de kan förstå, på ett enkelt och begripligt språk.

- Rätten till information: Rättsspsykiatrin har tillsammans med kommunikationsavdelningen tagit fram en barnanpassad film med information om hur inpasseringen till Rättsspsykiatrin går till. Den ger barn information inför besök samt visas innan barnen går igenom säkerhetsreceptionen för att barnen/besökare ska kunna förbereda sig och känna en större trygghet vid inpasseringen. De har även tagit fram en barnanpassad hemsida på 1177 som förklarar Rättsspsykiatrins verksamhet på ett barnvänligt sätt.
- Barn- och ungdomshabiliteringen har förbättrat tillgängligheten till språktolk för att öka barns möjlighet till delaktighet. Verksamheten har tagit fram en broschyr om vad som händer vid uppföljning i kvalitetsregister CPUP riktat till barnen. Den har fått stor uppmärksamhet och konceptet används nu i flera regioner/landsting.
- Onkologin har arbetat med att stötta föräldrar att berätta för barnen om sin sjukdom och hur behandlingen har gått till. Barn under 18 år får numera inte besöka vårdnadshavare i strålbehandlingsrummet där strålapparaten står, utifrån säkerhetsaspekter. Detta begränsar barns möjlighet att ta del av föräldrarnas behandling och ökar behovet av information.

Region Kronoberg har under 2018 genomfört ett flertal studier och utvärderingar som riktat sig till barn och som har använts för att förbättra verksamheten och ge ökad kunskap:

- Rätten till delaktighet: Folkhälsa och social utveckling redovisat resultatet från 'Barns och ungdomars hälsa och levnadsvanor i Kronobergs län 2018', dels regionalt men även lokalt resultat för länets kommuner.
 - Resultatet från enkäten ovan användes som underlag till planering av insatser riktat till barn och unga, bland annat kring hur de unga Kronobergarnas egna kulturvanor och kulturella uttryck ser ut och hur är den offentligt finansierade kulturen organiserad i förhållande till detta.
 - Folkhälsa och social utveckling har genomfört en studie kring ungas röster om psykisk ohälsa. I studien har gymnasieungdomar fått komma till tals i ämnet via enskilda intervjuer. En rapport kommer att släppas i samband med konferensen 'Gör små saker med stor kärlek' i april 2020.
 - Barn- och ungdomshabiliteringen använder utvärderingsenkäter riktade till barn och ungdomar som förbättringsverktyg.
 - Ungdomar mellan 15-19 år som bor i länet har möjlighet att svara i den nationella månatliga undersökningen 'Kollektivtrafikbarometern' som Länstrafiken Kronoberg deltar i. På grund av det låga antalet svar från ungdomar är det dock svårt att dra statistiskt säkerställda slutsatser utifrån de avgivna svaren.
 - Länstrafiken genomförde omkring 20 informationsinsatser i skolor i Växjö kommun där det går elever som åker skolskjuts till och från sin skola. Informationen hanterar områden som säkerhet, bemötande och kunskap – för en trygg och säker resa till och från skolan.
-

- Ungdomsmottagningen i Ljungby har börjat att systematiskt fråga ungdomar som besöker mottagningen om levnadsvanor samt bedöma risk, ge enkla råd samt erbjuda vidare åtgärd (där det finns något att erbjuda) baserat på svaren.
- Seminariet 'Maten, Planeten och Du' anordnades i samband med MAT2019. Ungdomar var delaktiga i utformningen och utförande.
- Patientnämnden som tar emot synpunkter och klagomål har 2019 registrerat 51 ärenden som rör barn och unga upp till 19 år. Dessa ärenden motsvarar ca 7 procent av samtliga ärenden. Detta är en ökning från 6,3 procent förra året. Ärenden inom vård och behandling är vanligast, följt av ärenden som rör klagomål på kommunikation och så ser det också ut när det gäller vuxna. Det är övervägande föräldrar som kontaktar patientnämnden. Handlar ärendet om ett äldre barn begär man att han eller hon lämnar sitt godkännande till att ärendet registreras. Vid varje patientnämndssammanträde redovisas dessa ärenden specifikt. Under året har en rapport som gäller synpunkter på vården av barn och unga sammanställts. Den har redovisats för patientsäkerhetsrådet och för regionens familjeombud. Rapporten har också skickats till samtliga verksamheter som träffar barn och unga, för att kunna användas i samband med utbildning.

Kontaktsak Patientnämnden	% 2015	% 2016	% 2017	% 2018	% 2019
Barn och unga					
Vård och behandling	42	43	39	47	45
Kommunikation	35	32	23	23	29
Organisation, vårdansvar och tillgänglighet	16	12	26	16	14
Medicinsk dokumentation och sekretess	3	7	5	0	6
Ekonomi	2	4	0	2	2
Resultat	-	-	-	-	2
Ej vald eller övrigt	1	3,8	0	0	2
Administrativ hantering	1	1	8	12	-
Ej vald eller övrigt	1	3,8	0	0	2

1.3 Goda levnadsvillkor för barn och arbetet mot barn som far illa

Region Kronoberg ska verka för att barn ska ha goda och jämlika levnadsvillkor samt en trygg och säker livsmiljö i Kronobergs län. Regionen har ett särskilt ansvar för att upptäcka och stödja barn som far illa.

- Rätten till goda levnadsvillkor: Arbetet i det länsgemensamma långsiktiga uppdraget 'Barnens bästa gäller! i Kronoberg' har anställt två processledare för att stödja utvecklingsarbetet. En gemensam samverkans- och arbetsmodell som bygger på det som främjar barn och ungas välbefinnande har arbetats fram.
 - Samarbetet med Linnéuniversitetet har bl.a. lett till en beviljad forskningsansökan ställd till Kampradstiftelsen samt en av Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (FORTE) beviljad förstudie för utveckling av ett tvärvetenskapligt forskningscentra barn och unga.
 - Förutom arbetet tillsammans inom uppdraget pågår samarbete med en andra rad aktörer inom länet, med andra regioner samt på nationell och nordisk nivå.
 - En workshop genomfördes inom hälso- och sjukvården för att identifiera interna och externa samverkansutmaningar som måste hanteras som en del av framtida samverkan inom 'Barnens bästa gäller! i Kronoberg'.
 - I samverkan med Länsstyrelsen och polisen (genom Livsstil Kronoberg) erbjuds länets skolor ett material kring ungdomar och alkohol samt ungdomar och cannabis. Materialet är framtaget för att användas vid föräldramöten.
 - Folkhälsa och social utveckling har tagit fram ett koncept med utbildning, kunskapsstöd och informationsmaterial för att främja samsyn och gemensamma arbetssätt hos personal gällande hälsosamma matvanor och fysisk aktivitet hos barn och unga. En pilot genomfördes under 2019 med verksamheter som elevhälsa, BVC och tandvård m.fl. Materialet till barn och unga samt vuxna i dess närhet har översatts till sex språk.
 - Länstrafikens analys av resandet visar att 15–19-åringar använder kollektiva färdmedel betydligt oftare än resenärer 20 år och äldre. Resorna sker till den största delen i form av skolskjuts som bekostas av hemkommunen men även i form av fritidsresande.
 - För stimulera kollektivt resande för ungdomar under 20 år erbjöds under 2019 reducerat biljettpris för enkelbiljett samt de rabatterade produkterna Sommarlovskortet och Fritidskortet. Region Kronoberg erbjöd för sommaren 2019 alla länets kommuner att, till ett pris som subventionerades utöver länstrafiktaxan, till ungdomar födda 2001–2006 med mantalsskrivning i respektive kommun köpa sommarlovskortet. Alvesta, Lessebo och Ljungby kommun valde att anta erbjudandet.
 - Rätten till kultur och fritid: Den regionala kulturplanen för Kronobergs län 2018-2020 genomförs bl.a. i samverkan med kulturnämnden med ett flertal kulturorganisationer och utvärderas årligen. Ett flertal utvecklingsinsatser har genomförts för att skapa goda levnadsvillkor för barn och unga i Kronobergs län. Ett exempel är den gemensamma satsningen Scensommar Kronoberg som genomförts i samverkan med länets kommuner och som resulterade i kostnadsfria scenkonstföreställningar för barn och unga på okonventionella platser i hela länet.
 - Utvecklingsinsatser pågår även internt inom flera av de regionala kulturorganisationerna, till exempel Musik i Syds kompetenscentrum för barn och unga eller Regionteaterns arbete med att utveckla en medborgarscen för att nå nya målgrupper och involvera civila aktörer,
-

vardagsexperter, i den professionella skapandeprocessen. Föreningen Unga med synnedsättning har t.ex. deltagit i framtagandet av produktionen 'Att se'.

- Inom satsningen på kultur i vården pågår olika metodutvecklande pilotprojekt som rör barn och unga. Under 2019 har bland annat dans för hälsa genomförts i samverkan med barn- och ungdomskliniken. Pilotprojektet riktar sig till flickor i åldern 13-18 år med stressrelaterad psykisk ohälsa och fyra dansgrupper har varit igång under året.
- Rätten till utbildning: Ung Företagsamhet i Kronoberg arbetar i huvudsak gentemot länets gymnasieskolor med att stärka intresset för och kunskapen om eget företagande. I och med ett ökat bidrag till Ung Företagsamhet har en viss breddning av verksamheten skett, för att inkludera yngre barn och ungdomar än den huvudsakliga målgruppen.
- Rätten till sina föräldrar: På grund trångboddhet på BB finns det begränsade möjligheter till att erbjuda båda föräldrarna att stanna kvar över natten hos sitt barn på avdelningen. Under året har BB arbetat aktivt för att erbjuda familjerum så att barnet har rätt till sina båda föräldrar under vårdtiden genom att minska överbeläggningar på vårdrummen. Det finns två samvårdsrum med neonatal där man arbetar med att hålla samman familjen.
- Rätten till skydd mot alla former av omsorgsbrist, vanvård, våld och övergrepp: Under året har ett nytt sätt att registrera orosanmälningar genomförts vilket möjliggör för oss att följa utvecklingen inom området. Sammanlagt har 382 orosanmälningar skickats in till Socialtjänsten under året från följande verksamheter:

VERKSAMHET	2019
Barn- och ungdomskliniken	109
Barn- och ungdomspsykiatri	82
Barnvårdscentraler	74
Primärvården	48
Kvinnokliniken	28
Akuten	23
Habiliteringen	10
Övriga	8
TOTALT	382

- Rätten till bästa uppnåeliga hälsa: Barn- och ungdomskliniken har inlett ett arbete med att certifiera kliniken enligt de nationella kriterierna för Barnanpassad vård.
- Habiliteringen har fått medel från satsningen psykisk hälsa till att utveckla och förbättra insatser och stöd till barn där en eller båda föräldrarna har en kognitiv funktionsnedsättning.
- Folkhälsa och social utveckling har konstaterat att indikatorer för att mäta barn och ungas hälsa kopplat till matvanor, rörelse och vikt inte är fastställda. Det saknas möjlighet att på ett samlat och strukturerat sätt följa faktiska mätningar för barn och ungas matvanor, rörelse och vikt. Detta påverkar möjligheten för planering, prioritering av främjande och riktade insatser.
- Folkhälsa och social utveckling har utvecklat och testat projektet Fimpar du Fimpar jag, vilket är en tobaksavvänjningsmodell framtagen genom samtal med unga, för unga.

Nyckelaktivitet 2019	Mål	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019
Andel remitterande patienter 1-18 år som träffar läkare på barnkliniken inom vårdgarantins 90 dagar.	90 %	97,9 %	97,2 %	95 %	98 %	92 %	91 %
Andel patienter under 18 år som fått träffa läkare vid landstingets barnakut inom 4 timmar	≥90 %	85 %	94 %	95 %	95 %	76,4 %	94 %
Andel patienter under 18 år av dem som omfattas av vårdgarantin som fick komma på ett läkarbesök i primärvården inom 7 dagar (Helår)	100 %	97,5 %	94 %	94 %	94 %	93,5 %	94 %
Andel patienter under 18 år som omfattas av vårdgarantin och utfört planerat läkarbesök i specialiserad vård inom 90 dagar (Helår)	100 %	95 %	97 %	78 %	88 %	83 %	88 %
Andel patienter 1-17 år med livshotande tillstånd (prio 1) som nås av ambulans inom 10 minuter	≥60 %	63,4 %	63,2 %	57 %	58 %	58 %	57,9 %
Andel 1- och 2-åringar som har fått en hälsobedömning av sin tandhälsa inom tandvården.	95 %	89 %	96,5 %	95 %	85 %	84 %	96 %
Andel besökta årskurs 3 och 5 i skolan av tandvården i det förebyggande arbetet för förbättrad munhälsa.	100 %	>95 %	> 95 %	94 %	87 %	87 %	100 %

Kommentarer till tabellen ovan: Tillgängligheten till läkarbesök på barn- och ungdomskliniken, barnakuten och tandvården är fortsatt god. Tillgängligheten till specialistvården har ökat jämfört med förra året medan tillgängligheten inom primärvården och ambulansen är likvärdig med förra året.

Nyckelaktivitet 2019	Mål	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019
Andel patienter 6-18 år som fått ett besök inom 7 dagar på barn- och ungdomshälsan	90 %	29,6 %	90,3 %	58 %	28,3 %	13 %	43 %
Andel patienter under 18 år som omfattas av psykiatriöverenskommelsen som fått ett besök inom BUP inom 30 dagar (Faktisk väntetid helår)	80 %	97,5 %	91 %	81 %	48 %	38 %	51 %
Andel patienter under 18 år som omfattas av psykiatriöverenskommelsen som har fått behandling inom 30 dagar (Faktisk väntetid helår)	80 %	94,3 %	91 %	73 %	62 %	44 %	49 %
Andel patienter under 18 år som omfattas av psykiatriöverenskommelsen som fått behandling och utredning inom BUP inom 30 dagar (Faktisk väntetid helår)	80 %	74,4 %	75 %	45 %	48 %	31 %	35 %
Andel patienter under 18 år som omfattas av psykiatriöverenskommelsen som fått fördjupad utredning inom BUP inom 30 dagar (Faktisk väntetid helår)	80 %	46,9 %	43,8 %	12 %	25 %	15 %	4 %

Kommentarer till tabellen ovan: Tillgängligheten till barn- och ungdomshälsan och barn- och ungdomspsykiatri är fortsatt problematiskt men effekterna av förändrade arbetssätt visar att den negativa trenden nu har brutits och att tillgängligheten inom de flesta områden ökar igen.

Under året har ärendemottagandet ändrats för att säkerställa att barn kommer snabbare till rätt insats. De nya strukturerna innebär att föräldrar och ungdomar får ett telefonsamtal med en kompetent behandlare (psykolog eller kurator) inom tre dagar och inte behöver vänta på ett fysiskt besök. Dessutom har resurser lagts på förebyggande insatser för psykisk ohälsa hos barn 6-18 år via det nya förebyggandeteamet. Under året har SKR förändrat måltalen för tillgängligheten vilket har medfört att statistiken ovan inte är helt tillförlitlig och kommer att se annorlunda ut framgent för att bättre mäta barnens faktiska tillgänglighet inom verksamheter som arbetar med barns psykiska hälsa.

BUP har arbetat med alternativa utredningsmetoder vilket har medfört att man hunnit med fler utredningar och behandlingar under färre arbetstimmar. Samtidigt har remissfrågeställning kring NP-problematik samt antalet barn som ställs i kön för utredning fortsatt öka under året vilket de facto har lett till att fler barn står i kön, trots att antalet barn som fått utredningar också har ökat. BUP har arbetat med regionens strategi för att bli oberoende hyrpersonal vilket är ytterligare en faktor som har bidragit till att de nya arbetssätten inte fått fullt genomslag i statistiken under året.

1.4 Region Kronoberg som barnrättsbaserad verksamhet

För att säkerställa att Region Kronoberg har en **barnrättsbaserad verksamhet** som förverkligar barnkonventionens principer och krav inom alla verksamheter där barn är berörda har följande åtgärder genomförts under året:

- Under året har det funnits 56 familjeombud inom hälso- och sjukvården som bidragit till ökad kompetens och kvalitetssäkring av det samlade arbete med barn som far illa, våld i nära relationer och barn som närstående. De har bl.a. deltagit i framtagandet av regiongemensamma rutinen kring dokumentation vid våldsutsatthet. De har även varit verksamhetsinterna resurser som har höjt medveten och kunskapen inom området samt bidragit till att utveckla och uppdatera relevanta verksamhetsrutiner.
- Vuxenpsykiatri och rättspsykiatri har utöver familjeombuden interna strukturer för barnombud och barnrättsamordnare som har stärkt det interna arbetet kring barn som närstående och uppmärksamma ansvaret för att upptäcka barn som far illa.
- Verksamhetscheferna för BUP, barnkliniken och habiliteringen har under året fortsatt samarbeta i syfte att lyfta och samverka i frågor som rör barn. Tillsammans med utvecklingsenheten bedrivs ett arbete för att förtydliga uppdrag och samverkan.

Följande **kompetensutvecklingsinsatser** har berört barn och/eller barnets rättigheter inom Region Kronobergs verksamheter under 2019:

- Under året har fyra BUP-klinikinformationsträffar genomförts med innehåll såsom "Barnens bästa gäller! i Kronoberg", Barnhus Kronoberg och kompisförmedlingen. Träffarna har även haft fokus på klinikens förändringsarbete, såsom att starta egen slutenvård samt utveckling av klinikens kompetensteam trauma.
 - Ambulansen har genomfört en utbildning för personalen med ett praktiskt patientscenario med "våld i nära relation/barn som far illa" som väckte viktiga tankar angående barnperspektivet i ambulansens arbete.
 - Familjehälsan och vuxenpsykiatri har haft utbildning kring barnkonventionen. Barnrättsutbildning har även ingått som en del av utbildningspaketet för försäkringsmedicin, specialsjuksköterskeutbildningen, barnsköterskeutbildningen och tandsköterskeutbildningen.
 - Följande verksamheter har utbildat kring barn som far illa/anmälningsskyldigheten, våld i nära relationer och barn som närstående: ambulansen, akutkliniken, barn- och ungdomskliniken, familjehälsan, kirurgkliniken, onkologen, rättspsykiatri, tandvården och vuxenpsykiatri.
 - En öppen föreläsning för hälso- och sjukvårdens personal har genomförts kring att upptäcka barn utsatta för sexuella övergrepp.
 - Utbildningar kring barnrättsbaserade beslutsunderlag har genomförts för regional utveckling, avdelningen för forskning, utbildning och utveckling samt för nämndsekreterarna.
 - Regionens människorätts- och barnrättsstrateg har genomfört länsövergripande barnrättsutbildningar tillsammans med Länsstyrelsen för socialtjänsten och förskolan/skolan. Dessutom har barnrättsutbildningar genomförts för olika verksamheter
-

inom Ljungbys, Markaryds, Tingsryds, Uppvidinges och Älmhults kommun samt för Smålandsidrotten.

- Barn- och ungdomspsykiatri, barn- och ungdomshabiliteringen och familjehälsan har samordnat barndagar för samtliga medarbetare med information från SUF-nätverket (samverkan, utveckling, föräldraskap) samt om familjeorienterat arbetssätt i Växjö kommun.
- Barn- och ungdomshabiliteringen, barn- och ungdomspsykiatri, familjehälsan och elevhälsan i samtliga skolor i länet har haft gemensamma workshopsmöten för att skapa bättre samsyn om varandras uppdrag och förbättrad samverkan mellan verksamheterna. Fokus har varit länets överenskommelse om utredningsförfarande avseende neuropsykiatriska utredningar.
- Lasaretsrehabiliteringen har utbildat två personer inom området 'Barn i sorg'.
- Kirurgklinikens avdelning 6 har haft föreläsning av en sjuksköterska från barnkliniken angående hur man bemöter barn som patienter.
- I samverkan med Länsstyrelsen och polisen (Livsstil Kronoberg) har Region Kronoberg arrangerat en utbildningsturné kring drogtecken och symtom hos barn och ungdomar riktat till personal inom skola och fritid.
- Det har genomförts dialog med länets kommuner inom det kulturchefs nätverk som Region Kronoberg samordnar med utgångspunkt i kunskapsför djupningen om barn och unga samt vad det innebär på regional och kommunal nivå att barnkonventionen blir lag och att barn och ungas rätt till kultur därmed lagstiftas.
- Barn- och ungdomskliniken påpekar att det i de regionövergripande utbildningsinsatserna finns förbättringspotential gällande barnperspektiv. En femtedel av befolkningen är under 18 år. Vårdpersonal möter barn (utöver i barnsjukvården) även i primärvård, på akuten, kirurgen, IVA, ortopederna och på öron-näsa-hals. Barnperspektivet saknas dock ofta i introduktionsutbildningar och kurser av olika slag.

Följande **arbetsrutiner och riktlinjer** har under året utvecklats för att bidra till barnets rättigheter inom Region Kronobergs verksamheter:

- Regionen har antagit en ny rutin för dokumentation av våldsutsatthet och skapat en anteckningsmall som inte läcker information till journaler via 1177 vårdguiden. Blanketten för orosanmälan sparas hädanefter endast i barnets journal, alternativt diarieförs om barnets uppgifter är okända.
 - Ambulansen har uppdaterat rutinerna vid orosanmälan för att säkerställa att de kommer med i statistiken och gör arbetet mer mätbart.
 - IVA har tagit fram en arbetsrutin gällande barnets rättigheter, barn som far illa och hur en orosanmälan upprättas. Familjeombuden har lyft arbetssätt inom området samt samlat relevant information inom området i en lättillgänglig pärm. De har även utvecklat fickkort kring samtal med barn. De har en barngrupp som arbetar med att förbättra vården av barn.
 - Under året har barn- och ungdomshälsan och barn- och ungdomspsykiatri haft gemensamma remisskonferenser med syfte att stärka förutsättningarna för barn och ungdomar att få vård i rimlig tid samt att nå rätt instans från början.
-

- Vuxenpsykiatrien har skapat lättillgänglig information inom området barn som far illa, våld i nära relationer och barn som närstående för studenter, vikarier och nyanställd personal.
- Rättpsykiatrien har arbetat för att stärka arbetet inom slutenvården kring föräldrar och barn som anhöriga. De har bl.a. inhämtat kunskap från Familjefrid Kronoberg samt Vårsol i Jönköping. De har även beslutat att för barnets säkerhet och trygghet vid besök ska det vara två personal med på besöket, varav den ena helst ska ett barnombud. Vid alla besök där modersmålet inte är svenska ska en tolk närvara.
- Onkologkliniken har uppdaterat rutinen för barn som närstående med hur man frågar, vad och hur man dokumenterar att minderåriga barn finns i familjen, hur man arbetar med informationsspridning till barnen samt praktisk information om hur en orosanmälan går till. De har även tagit fram informationsmaterial föräldrarna.
- Under 2019 har ett nytt styrsystem (Grundvillkor för regionala driftsanslag) beslutats och implementerats för att tydliggöra styrning i enlighet med den regionala kulturplanen och villkor för det regionala driftsanslag som kulturnämnden fördelar. Grundvillkoren utgår från alla människors kulturella rättigheter och beskriver bland annat kulturpolitiska villkor kopplat till barn och unga, jämställdhet och mångfald samt tillgänglighet.

Följande **vakanser och rekryteringsutmaningar** har funnits under året som kan ha påverkat barnets rättigheter inom Region Kronoberg:

- Kvinnokliniken har under året haft vakanser när det gäller barnmorskor och barnundersköterskor.
- Under året har ett antal barnkirurger från Lund vikarierat i Växjö, vilket har medfört att man kunnat bedöma och operera barn med kirurgiska åkommor på hemmaplan trots tillfällig avsaknad av egen barnkirurgisk kompetens och utan hyrpersonal.
- Det finns brist på spetskompetens inom vissa subspecialiseringar inom barnmedicin som t.ex. antal neonatologer, barnneurologer och läkare som kan göra hjärtultraljud på barn (barnläkare eller kliniska fysiologer).

Barnrättsbaserade beslutsunderlag har använts inför följande beslut som påverkar barn och ungdomar i Kronoberg:

- Rättpsykiatrien har tagit fram ett barnrättsbaserat beslutsunderlag inför verksamhetsförändringar som påverkar barn. Det handlar om uppdaterade rutiner gällande besök som ska vara bevakade om det är barn med på besöket eller om det var varit våld i nära relationer. Det ska även finnas tolk med om det handlar om andra språk än svenska för att säkerhetsställa barnets, övriga besökare och personalens trygghet.
 - Inför fastställandet av Hållbarhetsprogram för Region Kronoberg 2019-2023 har ett barnrättsbaserat beslutsunderlag tagits fram som visar hur barnrättsperspektivet beaktats i programmet.
 - Inför framtagandet av nya riktlinjer för färdtjänst togs ett barnrättsbaserat beslutsunderlag fram på vissa delar av innehållet såsom följeslagare i bilen samt bilstol till alla barn.
-

1.5 Kommentarer till barnbokslutet

Detta barnbokslut fångar en bråkdel av alla de aktiviteter som Region Kronobergs olika verksamhetsområden har gjort under 2019 för att stärka barnets rättigheter i länet. De belyser hur mångfacetterat barnrättsarbetet är och att det sker mycket för att säkerställa att vi lever upp till vårt barnrättsåtagande.

Verksamheterna inom hälso- och sjukvården lyfter fram att det är en styrka i barnrättsarbetet att strukturen med Familjeombud bidrar till att informera, uppmärksamma och stärka barnets rättigheter inom den egna verksamheten. De är viktiga för att belysa behovet av skydd när barnet riskerar att fara illa, när det finns våld i familjen samt när någon närstående har drabbats av allvarlig fysisk sjukdom, psykisk ohälsa, funktionsnedsättning, missbrukar eller dör. Familjeombuden är uppskattade resurspersoner som stärker och utvecklar arbetet inom dessa områden. Det finns dock många verksamheter som ännu inte utsett familjeombud och därmed saknar möjlighet att dra nytta av de regionövergripande utvecklingsmöjligheterna.

Det är positivt att se att det fokuserade förändringsarbetet inom barn- och ungdomspsykiatri samt barn- och ungdomshälsan börjar vända de tidigare negativa trenderna och öka antalet barn som får stöd och behandling inom verksamheterna. Samtidigt återstår mycket arbete för att säkerställa att alla barn med psykisk ohälsa får stöd, behandling och utredning inom rimlig tid. Nya sätt att följa upp barnens tillgänglighet inom dessa verksamheter förväntas bidra till bättre förståelse för hur vi kan hantera framtida utmaningar.

Barnbokslutet visar hur hälso- och sjukvården, regional utveckling och länstrafiken arbetar aktivt med olika delar av barnkonventionen inom respektive verksamhet. Barnkonventionen blev lag 1/1 2020 och Region Kronoberg har förberett sig genom att i februari 2019 än en gång fastställa att barnrättsbaserade beslutsunderlag tas fram vid beslut i nämnder, styrelse och fullmäktige vid beslut som påtagligt och konkret berör barn. Barnrättsbaserade beslutsunderlag ska även användas vid verksamhetsförändringar inom hälso- och sjukvården som påverkar barn. Samtidigt visar barnbokslutet att Region Kronoberg under 2019 i väldigt låg utsträckning har säkerställt barnrättsbaserade beslut. Det finns således en stor utvecklingspotential inom området.

De utmaningar som Region Kronoberg står inför när det gäller rekryteringsutmaningar, hälsoutvecklingen i befolkningen samt budgetprioriteringar påverkar även barn och unga inom regionens verksamheter. Det vore intressant att följa hur sådana utmaningar påverkar barn i jämförelse med vuxna, samt hur vi kan arbeta förebyggande med barns förutsättningar för en jämlik hälsa, utveckling och livsvillkor i länet. I detta sammanhang blir det även intressant att utvecklingen av 'Barnets bästa gäller! i Kronoberg' går in i ett mer aktivt skede under 2020. Länet ska tillsammans utveckla goda förutsättningar för en tidig samverkan runt barnen. Region Kronoberg har därmed ett gyllene tillfälle att se över interna och externa samverkansutmaningar samt finna nya innovativa sätt för att tillsammans med andra aktörer bidra till goda uppväxtvillkor för alla barn i länet.